

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

po 31. členu Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID)

Poročilo pripravila Komisija za pripravo poročila o institucionalni samoevalvaciji:

- prof. dr. Maja Čemažar, univ. dipl. biol. – predstojnica sektorja za raziskovanje in izobraževanje
- prof. dr. Primož Strojan, dr. med. – višji zdravnik specialist iz Oddelka za teleradioterapijo in vodja znanstvenoraziskovalnega programa P3-0307
- prof. dr. Vesna Zadnik, dr. med. – predstojnica Sektorja onkološke epidemiologije in register raka ter vodja znanstvenoraziskovalnega programa P3-0429
- viš. znan. sod. dr. Boštjan Markelc, univ. dipl. biol. – višji znanstveni sodelavec na Oddelku za eksperimentalno onkologijo in vodja infrastrukturnega programa
- znan. sod. dr. Petra Škerl, univ. dipl. biol. – samostojni analitik v laboratorijski medicini in na Oddelku za molekularno diagnostiko
- asist. dr. Simona Miceska, mag. mol. funkc. biol. – samostojni analitik v laboratorijski medicini na Oddelku za citopatologijo
- Bojan Veberič, univ. dipl. nem. – samostojni strokovni sodelavec specialist iz Kadrovske službe
- Nataša Aščič, mag. posl. ved. – strokovna sodelavka iz Finančne službe
- David Ožura, univ. dipl. fil. in soc. kult. – vodja knjižnice
- asist. Jaka Vrevc Žlajpah, mag. lab. biomed. – mladi raziskovalec na Oddelku za eksperimentalno onkologijo
- asist. Vijoleta Kaluža, mag. upr. ved. – samostojna strokovna sodelavka specialistka na Oddelku za raziskovanje in izobraževanje
- asist. Maja Ramuš, mag. prof. zgod. in mag. prof. rus. – koordinatorka na Oddelku za raziskovanje in izobraževanje

Poročilo je odobril Stokovni svet Onkološkega inštituta Ljubljana na seji, ki je potekala 26. maja 2026.

Podpis: _____

Zlata Štiblar Kisić, univ. dipl. prav.

Direktorica

Ljubljana, maj 2026

POVZETEK

Onkološki inštitut Ljubljana (OI Ljubljana) je dolgoletni in **edini Center za celostno obravnavo raka** v Sloveniji, ki v eni ustanovi združuje raziskave raka, klinično oskrbo, preventivo, izobraževanje, epidemiologijo in dejavnosti javnega zdravja. Od ustanovitve leta 1938 se je OI Ljubljana razvil v nacionalno in mednarodno priznan onkološki center, močno predan **translacijskim in interdisciplinarnim raziskavam**, usmerjenim v izboljšanje preprečevanja, diagnostike, zdravljenja, preživetja ter kakovosti življenja bolnikov z rakom.

Inštitut združuje javno zdravje, klinično medicino, paliativno oskrbo in temeljne raziskave prek edinstvene organizacijske strukture v okviru osmih znanstvenoraziskovalnih programov, ki omogočajo hiter prenos znanstvenih odkritij v klinično prakso. Raziskovalne dejavnosti podpira visoko specializirana infrastruktura, vključno s specializirano onkološko knjižnico, in multidisciplinarno sodelovanje s povezovanjem zdravstvenih delavcev, raziskovalcev, tehničnih in administrativnih sodelavcev iz različnih področij. Tak pristop omogoča, da OI Ljubljana ustvarja **okolje, v katerem se znanstvene raziskave in inovacije v onkologiji učinkovito prenesejo v obravnavo, osredotočeno na bolnika, in v nacionalne strategije javnega zdravja.**

Raziskave na OI Ljubljana so organizirane v okviru **osmih komplementarnih znanstvenoraziskovalnih programov**, ki skupaj pokrivajo celoten spekter onkologije, od študij javnega zdravja, dednih rakov in osnovnih molekularnih mehanizmov ter eksperimentalnih terapij do precizne medicine, napredne radioterapije, sistemskih terapij, epidemiologije in primerjalne onkologije. Glavni prednosti OI Ljubljana sta tako **močna medsebojna povezanost** kot tudi **sodelovanje med zdravniki in bazičnimi raziskovalci**, kar omogoča celovite translacijske raziskave pri različnih vrstah tumorjev, vključno z rakom dojke, melanomom, kolorektalnim rakom ter rakom glave in vratu.

Inštitut ima ključno nacionalno vlogo pri **epidemiologiji in obvladovanju raka**. Z upravljanjem Slovenskega registra raka, enega najstarejših populacijskih registrov raka na svetu, in prek nacionalnih kliničnih registrov zagotavlja temelje za pripravo nacionalnih ukrepov na področju raka, programih presejanja, ocenjevanju kakovosti in dolgoročnem spremljanju izidov zdravljenja. Te dejavnosti močno podpirajo slovenski državni program za obvladovanje raka in prispevajo k zmanjševanju nacionalnega bremena raka.

Znanstvena odličnost se odraža v številnih **mednarodno priznanih dosežkih**, objavljenih v revijah z visokim vplivom in njihovim uspešnim prenosom v klinično prakso. Ti vključujejo pomembne preboje na področju adaptivne brahiterapije, diagnostike dednih rakov, napovednih biomarkerjev pri sistemskih terapijah, terapij z matičnimi celicami, multipleksne citopatološke diagnostike, primerjalne onkologije in raziskav na področju preživetja.

Med odmevnejše dosežke sodi prispevek OI Ljubljana k mednarodni raziskavi POSITIVE, objavljeni v reviji *The New England Journal of Medicine*, ki je pokazala, da začasna prekinitve endokrine terapije za omogočanje nosečnosti po raku dojke ne poveča kratkoročnega tveganja za ponovitev bolezni. Rezultati raziskave so pomembno vplivali na mednarodne klinične smernice in dodatno poudarili pomen kakovosti življenja ter reproduktivnih možnosti bolnic kot bistveni sestavni del sodobne onkološke oskrbe.

OI Ljubljana je mednarodno priznanje dosegel tudi na področju terapij, ki temeljijo na elektroporaciji, zlasti pri elektrokemoterapiji in genskem elektroprenosu, kjer se uvršča med vodilne centre na svetu. Inštitut je uspešno prenesel številna predklinična odkritja v klinična preskušanja zgodnje faze, vključno s pristopi imunske genske terapije na osnovi interleukina-12 in inovativnimi kombiniranimi terapijami, ki združujejo elektrokemoterapijo, radioterapijo in imunoterapijo. Pomembne dosežke beleži tudi na področju precizne diagnostike, identifikacije novih biomarkerjev, genetskega svetovanja, optimizacije radioterapije, slikovnih tehnologij in raziskav, povezanih s sistemsko imunoterapijo.

OI Ljubljana svoj močan **mednarodni vpliv** potrjuje z aktivnim sodelovanjem v evropskih raziskovalnih projektih, partnerstvi z vodilnimi onkološkimi centri, vključenostjo v mednarodne znanstvene organizacije ter znanstvenimi objavami, katerih vpliv po kazalnikih citiranosti, normaliziranih glede na raziskovalno področje, presega slovensko povprečje. Inštitut dejavno **spodbuja načela odprte znanosti, multidisciplinarno sodelovanje in razvoj mladih raziskovalcev** ter v raziskovalno in klinično delo sistematično vključuje **napredne tehnologije**, kot so sekvenciranje naslednje generacije, umetna inteligenca, pristopi tekočinske biopsije in napredno slikovno diagnostiko."

Na strateški ravni je OI Ljubljana usklajen s **standardi Organizacije evropskih onkoloških inštitutov (OEIC)** in novo ustanovljene mreže **EUnetCCC**, pri čemer si prizadeva za prepoznavnost kot **Center za celostno obvladovanje raka (Comprehensive Cancer Centre)**. Dolgoročni strateški cilji vključujejo krepitev translacijskih in kliničnih raziskav, povečanje mednarodnega financiranja in sodelovanja, širitev dejavnosti kliničnih študij in preskušanj, izboljšanje raziskovalne infrastrukture, razvoj raziskovalcev ter povečanje družbenega vpliva z inovacijami in personalizirano medicino. Čeprav je bil že dosežen pomemben napredek, samoevalvacija opredeljuje prednostne naloge za prihodnost, med katere sodijo krepitev zmogljivosti kliničnih raziskav, večja vključenost zdravnikov in medicinskih sester v raziskave, izboljšano povezovanje med kliničnimi področji ter nadaljnje pospeševanje prenosa znanstvenih inovacij v boljše klinične rezultate in oblikovanje zdravstvene politike.

SWOT ANALIZA

NOTRANJI DEJAVNIKI	
PREDNOSTI	SLABOSTI
- Močna integracija raziskav s klinično prakso; uspešno izvajanje predkliničnih, translacijskih, kliničnih in epidemioloških študij - Multidisciplinarne raziskovalne skupine in znanstvena odličnost, ki jo dokazujejo objave v revijah z visokim vplivom - Upravljanje Slovenskega registra raka - Razvoj, ki ga vodijo strateški dokumenti, organizirana struktura in sodelovanje v mednarodnih mrežah kot so ERN EURACAN, JANE in EUnetCCC - Aktivno sodelovanje v evropskih projektih - Vzpostavljeni standardni operativni postopki, etični okviri in redno poročanje o uspešnosti - Mednarodno priznanje na področju elektrokemoterapije, imunoterapije, biomarkerjev in personalizirane medicine - Učinkovit sistem kliničnih raziskav - Prilagodljivost digitalizaciji in sodobnim metodam dela	- Pomanjkanje osebja, administrativne in finančne ovire ter omejen prostor - Pomanjkanje v celoti izvedene sistematične ocene programov - Omejen načrt za širjenje rezultatov ali upravljanje intelektualne lastnine - Premalo časa, namenjenega raziskavam; ni deljenih delovnih mest, kar omejuje rast števila zaposlenih v polnem delovnem času - Neenakomerno razporejena raziskovalna dejavnost med oddelki - Manj sponzoriranih kliničnih študij in nizka vključenost pacientov v raziskave v zgodnji fazi - Nizka vključenost medicinskih sester v raziskovalne dejavnosti - Omejeno mednarodno povezovanje kadra

ZUNANJI DEJAVNIKI	
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- Nadaljnji razvoj translacijske in personalizirane medicine, genomike, biomarkerjev in tekočinske biopsije - Napredek na področju umetne inteligence, bioinformatike in obdelave veliko podatkov za digitalno onkologijo - Razvoj raziskav v realnem svetu, primerjalne onkologije in študij redkih vrst raka - Širitev sodelovanja v okviru programa Obzorje Evropa - Krepitev sodelovanja z industrijo in sistematičen razvoj raziskovalnih kariernih poti - Akreditacija Centra za celostno obvladovanje raka v okviru OECl	- Naraščajoča incidenca raka in klinična delovna obremenitev lahko zmanjšata raziskovalno dejavnost - Odvisnost od javnega financiranja - Odhod raziskovalcev v druge države ali industrijo - Hiter tehnološki razvoj - Naraščajoče število visokokakovostnih evropskih onkoloških centrov - Strogi predpisi glede etike in varstva osebnih podatkov - Razdrobljenost raziskovalnih dejavnosti brez jasne koordinacije